

บทที่ 1
บทนำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบความหมายและลักษณะทางไวยากรณ์ของคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ กับคำกริยาช่วย ‘ได้’ ในภาษาไทย เนื่องจากคำกริยาช่วยเหล่านี้มีความหมายที่หลากหลาย มีลักษณะทางไวยากรณ์ที่ซับซ้อนและมีการใช้ถี่ ทำให้มีโอกาสผิดพลาดในการนำไปใช้ได้ รวมทั้งที่ผ่านมายังไม่มีผู้ใดศึกษาเปรียบเทียบคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ กับคำในภาษาไทยมาก่อน ในบทนี้จะกล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีการนำเสนอ วิธีดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ระบบสัทอักษรที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ และคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ ตามลำดับ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

คำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ มีความซับซ้อนทั้งด้านความหมายและโครงสร้างทางไวยากรณ์ ทำให้เกิดปัญหาในการนำไปใช้ เนื่องจากคำกริยาช่วยทั้งสามคำนี้ สามารถทำหน้าที่ได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่ และมีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย รวมทั้งในบางบริบท คำกริยาช่วยทั้งสามคำนี้ยังมีความหมายเหมือนกัน และสามารถใช้แทนที่กันได้ ดังนี้

ก) ‘hui’ สามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาแท้ คำนาม และคำกริยาช่วย

1) ‘hui’ ที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาแท้ หมายถึง “รู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญ” เช่น 他會英語。Tā huì Yīngyǔ. (เขารู้ภาษาอังกฤษ) 他會泰拳。Tā huì Tàiqúan. (เขาชำนาญมวยไทย) 他會圍棋。Tā huì wéiqí. (เขาเชี่ยวชาญหมากล้อม)

ในบางบริบท คำกริยาแท้ ‘hui’ ยังสามารถหมายถึง “(เป็นเจ้าของ)จ่ายเงิน” เช่น 我會過了。Wǒ huìguo le. (ฉันจ่ายเงินแล้ว)

นอกจากนี้ คำกริยา ‘hui’ อาจใช้ร่วมกับคำอื่นเป็นคำประสม ซึ่งมีความหมายว่า “เข้าใจ” หรือ “รวมตัว ชุมนุม” หรือ “พบกัน” เช่น 誤會 wùhuì (เข้าใจผิด) 會齊 huìqí (รวมตัวกันพร้อม) 會面 huìmiàn (พบหน้ากัน) 昨天沒有會著他。Zuótiān méi yǒu huìzháo tā. (เมื่อวานไม่ได้พบกับเขา)

2) ‘hui’ ที่ทำหน้าที่เป็นคำนาม มักผสมกับคำอื่นเป็นคำประสม ซึ่งมีความหมายว่า “โอกาส” “เมื่อสำคัญ” “สมาคม ชมรม” หรือ “งานชุมนุม” และเมื่อใช้โดดๆ จะหมายถึง “การประชุม” เช่น 機會 jīhuì

(โอกาส) 都會 dūhui (นครหลวง) 學生會 xuéshēnghuì (ชมรมนักเรียน) 舞會 wǔhuì (งานเต้นรำ) 開會 kāihuì (เปิดการประชุม)

3) ‘hui’ ที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาช่วย มีความหมายแสดงถึง “การคะเนถึงความเป็นไปได้” เช่น 他會來嗎? Tā huì lái ma? (เขาจะมาไหม) หรือแสดงถึง “ความสามารถที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้” เช่น 他會游泳。Tā huì yóuyǒng. (เขาว่ายน้ำเป็น)

ข) ‘néng’ สามารถทำหน้าที่เป็นคำนาม คำคุณศัพท์ และคำกริยาช่วย

1) ‘néng’ ที่เป็นคำนาม หมายถึง “สมรรถภาพ ความสามารถ” มักใช้ร่วมกับคำอื่น เป็นคำประสม เช่น 才能 cáinéng (ความสามารถ สติปัญญาความสามารถ) 能耐 néngnài (ฝีมือ ความสามารถ)

2) ‘néng’ ที่เป็นคำคุณศัพท์ หมายถึง “ที่มีความสามารถ” ซึ่งมักใช้ร่วมกับคำอื่นเป็นคำประสม เช่น 能人 néngrén (คนที่มีความสามารถ) 能手 néngshǒu (ผู้ที่มีความสามารถ)

3) ‘néng’ ที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาช่วย มีความหมายแสดงถึง “ความเป็นไปได้อันจะเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง” เช่น 這件事他能不知道。Zhè jiàn shì tā néng bù zhīdao. (เรื่องนี้เขาอาจจะไม่รู้) หรือหมายถึง “ความสามารถที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด” เช่น 他能講法語。Tā néng jiǎng Fǎyǔ. (เขาพูดภาษาฝรั่งเศสได้)

ค) ‘kěyǐ’ สามารถทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ และคำกริยาช่วย

1) ‘kěyǐ’ ที่เป็นคำคุณศัพท์ หมายถึง “ดี ไม่เลว” หรือ “ร้าย ร้ายกาจ” นั้น ใช้เป็นภาคแสดงในประโยคได้ด้วย เช่น 這篇文章寫得還可以。Zhè piān wénzhāng xiě de hái kěyǐ. (บทความชิ้นนี้เขียนพอใช้ได้) 你這張嘴真可以。Nǐ zhè zhāng zuǐ zhēn kěyǐ. (ปากคุณนี่ร้ายจริงๆ)

2) ‘kěyǐ’ ที่เป็นคำกริยาช่วย มีความหมายแสดงถึง “การคาดคะเนถึงความเป็นไปได้” หรือ “ความสามารถที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้” หรือ “การอนุญาตให้กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้” เช่น 莊稼長得很好，今秋可以望豐收。Zhuāngjiā zhǎng de hěn hǎo, jīn qiū kěyǐ wàng fēng shōu. (พืชไร่ของงามดี ฤดูใบไม้ร่วงปีนี้ พอที่จะหวังได้ว่าจะเก็บเกี่ยวได้ผลอุดมสมบูรณ์) 不會的事情，用心去學，是可以學會的。Bù huì de shìqing, yòng xīn qù xué, shì kěyǐ xué huì de. (เรื่องที่ไม่เป็น ถ้าตั้งใจเรียนรู้ ก็สมารถทำได้) 你可以走了。Nǐ kěyǐ zǒu le. (คุณไปได้แล้ว)

เนื่องจากคำ ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่หลากหลาย และมีนัยของความหมายที่ซับซ้อนดังกล่าวข้างต้น ทำให้บางครั้งยากที่จะจำแนกว่าความหมายแท้จริงที่ต้องการสื่อคืออะไร เช่น 他會來。Tā huì lái. อาจหมายถึง “เขาอาจจะมา” (‘hui’ แสดงถึง ความเป็นไปได้ที่เขาจะมา) หรืออาจหมายถึง “เขามาเป็น” (‘hui’ แสดงถึงความสามารถที่เขาจะมาเองได้) ดังนั้น นอกจากประโยคและบริบทแวดล้อมแล้ว ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าจะมีวิธีการใดบ้างที่จะสามารถสื่อสารความหมายที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน เช่น คำกริยาช่วยทั้งสามคำนี้สามารถปรากฏร่วมกับคำกริยาแท้หรือคำคุณศัพท์

ประเภทใดได้บ้าง และเมื่อปรากฏร่วมกันแล้ว คำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ จะแสดงความหมายใด และความหมายนั้นเกี่ยวข้องกับประเภทของประธานในประโยคหรือไม่

นอกจากนี้ ยังพบปัญหาอื่นๆทางด้านไวยากรณ์ เช่น ในประโยคคำถามที่มีโครงสร้าง 可以不 可以 kěyǐ bù kěyǐ หรือ 可不可以 kě bù kěyǐ ทำไมในการตอบคำถามจึงนิยมตอบด้วย ‘néng’ (ตอบรับ) หรือ bù néng (ตอบปฏิเสธ)

ด้วยเหตุทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะศึกษาเปรียบเทียบความหมายและลักษณะทางไวยากรณ์ของคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ รวมทั้งนำมาเปรียบเทียบกับคำ ‘ได้’ ในภาษาไทยซึ่งมีความหมายหนึ่งของคำกริยาช่วยทั้งสามคำนี้ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความหมายและลักษณะทางไวยากรณ์ของคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความหมายและลักษณะทางไวยากรณ์ของคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในภาษาจีนกลาง กับคำ ‘ได้’ ในภาษาไทย

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

คำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ แม้จะทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกัน และในบางบริบทมีความหมายเหมือนกัน สามารถใช้แทนที่กันได้ แต่ก็ยังมีความแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อยทางด้านความหมายและการปรากฏร่วมกับคำอื่นๆ และเมื่อนำคำกริยาช่วยทั้งสามคำนี้มาเปรียบเทียบกับคำ ‘ได้’ ในภาษาไทย จะเห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างในด้านความหมายและลักษณะทางไวยากรณ์ของคำ ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลต่างๆที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมและนำมาศึกษามีดังนี้

- งานวิจัยที่เกี่ยวกับคำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’
- หนังสือไวยากรณ์และพจนานุกรมที่กล่าวถึงคำว่า ‘ได้’ ในภาษาไทย
- ตัวอย่างประโยคจากหนังสือไวยากรณ์จีน นวนิยายจีน และนวนิยายไทย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

- ศึกษาเปรียบเทียบความหมายและลักษณะทางไวยากรณ์ของคำ ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาช่วยเท่านั้น
- ศึกษาเปรียบเทียบความหมายและลักษณะทางไวยากรณ์ของ คำ ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในภาษาจีนกลาง กับคำ ‘ได้’ ในภาษาไทย ที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาช่วยเท่านั้น
- ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความหมายและการใช้คำกริยาช่วย ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’

1.6 วิธีการนำเสนอ

แม้ว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเขียนเป็นภาษาไทย แต่ในวิทยานิพนธ์นี้ก็จำเป็นต้องมีตัวอักษรจีนอยู่บ้างเช่น เมื่อกล่าวถึงคำไวยากรณ์ในภาษาจีนหรือคำอื่นๆเป็นครั้งแรก ก็จะใช้คำอ่านสัทอักษรและจะให้ตัวอักษรจีนตามมาพร้อมคำแปล(ถ้ามี) หรือบางครั้งอาจจะให้ตัวอักษรจีนพร้อมทั้งคำอธิบายไว้ที่เชิงอรรถด้านล่าง ในกรณีที่ผู้วิจัยเห็นว่าคำๆนั้นควรมีคำอธิบายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น แต่เมื่อกล่าวถึงคำๆนั้นในครั้งต่อไป จะเขียนเฉพาะคำอ่านสัทอักษรเท่านั้น และหากเป็นตัวอย่างประโยคก็จะใช้ตัวอักษรจีนในบรรทัดแรก จากนั้นจะให้คำอ่านสัทอักษร คำแปลภาษาไทย และคำอธิบาย(ถ้ามี)ในบรรทัดต่อมาตามลำดับ และหากประโยคตัวอย่างภาษาจีนที่ยกมานั้นเป็นประโยคพิเศษ เช่นเป็นประโยคภาษาจีนโบราณหรือเป็นประโยคที่ผู้วิจัยไม่เคยเห็นมาก่อน ก็จะบอกที่มาของประโยคนั้นไว้ในวงเล็บท้ายประโยคด้วย

1.7 วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

- สืบค้นเอกสาร วารสาร หนังสือ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
- คัดเลือก รวบรวม และบันทึกข้อมูลที่ได้จากห้องสมุด และคอมพิวเตอร์
- นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์
- สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ทำให้เกิดความชัดเจนด้านความหมายและการใช้คำว่า ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’
- ทำให้มีความรู้ในลักษณะเปรียบเทียบคำว่า ‘hui’ ‘néng’ และ ‘kěyǐ’ ในภาษาจีนกลาง กับคำว่า ‘ได้’ ในภาษาไทย
- ทำให้เข้าใจระบบโครงสร้างของภาษาจีนกลางและภาษาไทยมากขึ้น
- เป็นแนวทางแก่ผู้สนใจเปรียบเทียบคำในภาษาต่างประเทศที่มีความหมายใกล้เคียงกันกับภาษาของตนเอง

1.9 ระบบสัทอักษรที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

งานวิจัยนี้ได้ถอดเสียงตัวอักษรจีนด้วยระบบ Hànyǔ Pīnyīn (漢語拼音) ตามแบบหนังสือ
 ไวยากรณ์ภาษาจีนกลาง (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2541) ซึ่งจะสรุปโดยสังเขปดังนี้

สัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะ 24 เสียง

b (ป) ¹	p (ผ,พ)	m (ม)	f (ฝ,ฟ)	d (ต)	t (ถ,ท)	n (น)	l (ล)
z (จ)	c (ช,ฉ)	s (ส,ซ)	zh (จ)	ch (ช,ฉ)	sh (ฉ,ช)	r (ร)	j (จ)
q (ช,ฉ)	x (ซ)	g (ก)	k (ข,ค)	h (ห)	ng (ง)	y (ย)	w (ว)

สัทอักษรแทนเสียงสระ 25 เสียง

ก. สัทอักษรแทนเสียงสระเดี่ยว 9 เสียง

a (อา)	o (อัว, โอะ)	e (เออ)	i (อี/ อิ, อี้)
u (อู)	ü (อู, อี้)	er (เออร์)	ê (เอะ)

ข. สัทอักษรแทนเสียงสระผสม 16 เสียง

ai (ไอ, อาย)	ei (เอ+ อี้)	ao (เอา, อาว)	ou (โอ+ อู)
ia (อี+อา)	ie (อี+ เอะ)	io (อี+ โอ)	ua (อัว+อา)
uo (อี+เอะ)	ue (อู+เออ)	üa (อู+อี+อา)	üe (อู+อี+เอะ)
iao (อี+อา+โอ)	iou (อี+ โอ+อู)	uai (อู+อา+อี)	uei (อู+เอ+อี)

เครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียง

- เสียงหนึ่ง (ออกเสียงคล้ายเสียงตรีในภาษาไทย)
- เสียงสอง (ออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงจัตวาในภาษาไทย)
- เสียงสาม (ออกเสียงไม่ใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ไทยเสียงใดเลย โดยจะออกเสียงต่ำในตอนแรก แล้วจะผันเป็นเสียงสูงในตอนท้าย)
- เสียงสี่ (ออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงโทในภาษาไทย)

หมายเหตุ

การแสดงเครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ในระบบถอดเสียงภาษาจีนกลางนี้ จะต้องเขียนเครื่องหมายวรรณยุกต์ไว้เหนือรูปสระ เช่น *ǎi* , *nǚ* , *ér* หากสระนั้นเป็นสระผสม ก็จะเขียนเครื่องหมายแทน

¹ ไนวนเล็บคือเสียงพยัญชนะหรือเสียงสระภาษาไทย ที่เทียบได้กับเสียงของสัทอักษรในระบบ Hànyǔ Pīnyīn

เสียงวรรณยุกต์ไว้เหนือรูปสระที่เป็นสระหลัก กล่าวคือ หากเป็นสระผสมให้พิจารณาโดยดูจากสระตัวแรก หากสระตัวแรกเป็น a , o , e ให้เขียนเครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ไว้บนสระตัวแรกนี้ เช่น hài , gōu , zéi เป็นต้น แต่ถ้าสระตัวแรกเป็น i , u , ü ให้เขียนเครื่องหมายแทนเสียงวรรณยุกต์ไว้บนสระตัวถัดไป เช่น mián , huài , jüé เป็นต้น

ตามระบบการเขียนสัทอักษรจีนกำหนดให้เขียนเสียงสระ ü , üa และ üe เป็น u , ua และ ue ตามลำดับ เมื่อปรากฏร่วมกับพยัญชนะต้น j , q , x เช่น juǎn , què , xǔ เป็นต้น และกำหนดให้เสียงสระผสม iou และ uei เขียนเป็น iu และ ui ตามลำดับ เมื่อปรากฏร่วมกับพยัญชนะต้นตัวอื่น เช่น jiǔ , huì เป็นต้น

เสียง sh ออกเสียงคล้าย sh ในภาษาอังกฤษ ในที่นี้จะใช้ตัวอักษร ฉ แทนเสียง sh แต่ในกรณีที่ไม่สามารถผันเสียงวรรณยุกต์โดยใช้ตัว ฉ ได้ ก็จะใช้ตัว ช แทน โดยมีจุดใต้ตัว ช (ช) เป็นเครื่องหมาย

เสียงพยัญชนะ ng ในภาษาจีนกลางใช้เป็นพยัญชนะสะกดเท่านั้น ส่วนเสียง y และ w เป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ จะเขียนไว้หน้าสระเดี่ยว i และ u ตามลำดับ เมื่อไม่ได้ปรากฏร่วมกับเสียงพยัญชนะต้นอื่น เช่น yīn(in) , wǔ (ǔ) เป็นต้น และจะใช้เขียนแทนเสียงสระ i และ u ตามลำดับ เมื่อเป็นเสียงสระผสมซึ่งอยู่ในตำแหน่งต้นพยางค์ เช่น yā(iā) , yōu(iōu) , wō(uō) , wài(uài) เป็นต้น นอกจากนี้ยังเขียน y ไว้หน้าสระเดี่ยวและสระผสม ü เมื่อไม่ได้ปรากฏร่วมกับเสียงพยัญชนะต้นอื่น และสระ ü จะเขียนเป็น u เช่น yú , yuē เป็นต้น

1.10 คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคำศัพท์เฉพาะซึ่งแปลมาจากคำศัพท์เกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาจีนกลาง ดังจะแสดงไว้ในตารางด้านล่างนี้

คำศัพท์ภาษาจีนกลาง	คำอ่านสัทอักษร	คำศัพท์ที่แปลเป็นภาษาไทย
名詞	míngcí	คำนาม
時間名詞	shíjiān míngcí	คำนามบอกเวลา
指示代詞	zhǐshì dàicí	คำสรรพนามชี้เฉพาะ
數量詞	shùliàngcí	คำบอกจำนวนและลักษณนาม
數詞	shùcí	คำบอกจำนวน
量詞	liàngcí	คำลักษณนาม
形容詞	xíngróngcí	คำคุณศัพท์
動詞	dòngcí	คำกริยา
助動詞	zhùdòngcí	คำกริยาช่วย

คำศัพท์ภาษาจีนกลาง	คำอ่านศัพท์อักษร	คำศัพท์ที่แปลเป็นภาษาไทย
趨向動詞	qūxiàng dòngcí	คำกริยาบอกทิศทาง
語氣詞 (語氣助詞)	yǔqìcí(yǔqì zhùcí)	คำลงท้าย
動態助詞	dòngtài zhùcí	คำปัจจัยกริยา
副詞	fùcí	คำวิเศษณ์
程度副詞	chéngdù fùcí	คำวิเศษณ์บอกระดับ
範圍副詞	fànwéi fùcí	คำวิเศษณ์บอกขอบเขต
時間副詞	shíjiān fùcí	คำวิเศษณ์บอกเวลา
頻率副詞	pínlǜ fùcí	คำวิเศษณ์บอกความถี่
肯定否定副詞	kěndìng fǒudìng fùcí	คำวิเศษณ์บอกความแน่นอนหรือบอกปฏิเสธ
語氣副詞	yǔqì fùcí	คำวิเศษณ์บอกน้ำเสียง
補語	bǔyǔ	หน่วยเสริมกริยา
趨向補語	qūxiàng bǔyǔ	หน่วยเสริมกริยาบอกทิศทาง
程度補語	chéngdù bǔyǔ	หน่วยเสริมกริยาบอกระดับ
肯定形式	kěndìng xíngshì	รูปบอกเล่า
否定形式	fǒudìng xíngshì	รูปปฏิเสธ
雙重否定形式	shuāngchóng fǒudìng xíngshì	รูปปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ
多重否定形式	duōchóng fǒudìng xíngshì	รูปปฏิเสธที่มีคำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธ สองคำขึ้นไป
重疊形式	chóngdié xíngshì	รูปการซ้ำ
詞組	cízǔ	วลี
主謂詞組	zhǔ-wèi cízǔ	อนุประโยค
名詞性詞組	míngcíxìng cízǔ	นามวลี
動詞性詞組	dòngcíxìng cízǔ	กริยาวลี
形容詞性詞組	xíngróngcíxìng cízǔ	คุณศัพท์วลี
句子結構	jùzi jiégòu	โครงสร้างประโยค
主語	zhǔyǔ	ภาคประธาน
謂語	wèiyǔ	ภาคแสดง
述語	shùyǔ	หน่วยกริยา
賓語	bīnyǔ	หน่วยกรรม
中心語	zhōngxīnyǔ	หน่วยหลัก

คำศัพท์ภาษาจีนกลาง	คำอ่านสัทอักษร	คำศัพท์ที่แปลเป็นภาษาไทย
修飾語	xiūshìyǔ	หน่วยขยาย
定語	dìngyǔ	หน่วยขยายนาม
狀語	zhuàngyǔ	หน่วยขยายกริยา
陳述句	chénshùjù	ประโยคบอกเล่า
疑問句	yíwènjù	ประโยคคำถาม